

المجادله

مدنی سورة دی ۲۲ آیتونه لری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَدِّدُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكَى إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ

يَسْمَعُ تَحَاوُرِكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾

بیشکه الله تعالی د هغی بنخی (خولة بنت ثعلبة رضی الله عنها) خبری اوری چی ستا سره بی د خپل خاوند (له خولی د ظهار د بیان) په باب کوی (او تا ته عرض کوی چی د دوی دواړو په جلا کیدو سره به بی د اولادونو ژوند تباہ شی) او الله تعالی ته هم خپل فریاد او شکایت وړاندې کوی، او الله تعالی ستاسو خبری اوری، یقیناً چی الله تعالی اوریدونکی او لیدونکی ذات دی.

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ

إِلَّا الَّتِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ

اللَّهَ لَعَفْوٌ غَفُورٌ ﴿٢﴾

ستاسو هغه کسان چی خپلو میرمنو ته د ظهار اعلان کوی (او د جاهلی دود دستور په اساس ورته وایی: ته راباندې مور بی، او ستا سره کور ژوند راباندې حرام دی. د دوی په دغه خطاب سره) د دوی میرمنی هیڅکله د دوی میندی کیدی نشی، میندی بی هماغه دی چی دوی بی زیرولی دی. دوی بی له شکه ناروا او دروغ وایی، خو الله تعالی (د گناهونو) عفو کوونکی او ډیر زیات ببونکی ذات دی (او تاسو ته د جاهلی کلتور ټولې خبری ببینی، البته چی د ایمان راوړلو نه وروسته بی تکرار نه کړی).

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ

أَنْ يَتَمَاسَا ذَٰلِكُمْ تُوَعُّظُونَ بِهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾

او هغه کسان چی خپلو میرمنو ته ظهار کوی (مور ورته ووايي) او بیرته له خپلی دغی خبری راگرخی، باید هغی ته له لاس وروړلو نه وړاندې (د فدی په توگه) یو غلام آزاد کړی. دا هغه حکم دی چی تاسو ته پری پند

او تنبيه دركول كيږي (ترڅو بيا دغسي عمل تکرار نه کړي او پوه شي چې) الله تعالى ستاسو په ټولو کړنو ډير بڼه خبر دی (او سزا درکوي).

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا فَمَنْ لَّمْ
يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّينَ مَسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾

څوک چې (مریي) و نه مومی، له خپلي میرمنې سره له تماس نه وړاندې باید دوه میاشتي پرله پسې روژه ونیسي، خو که د روژې نیولو طاقت هم نه لری نو شپیتو تنو مسکینانو ته دې خواره برابر کړي. دا حکم د دې لپاره دی چې تاسو په الله تعالی او د هغه په رسول پوخ ایمان ولری (او جاهلی کلتور او رواج شاته وغورځوی). دا د الله تعالی حدود دی چې د سرغړونکو لپاره یې سخت دردوونکی عذاب لیکل شوی دی.

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كَذَّبُوا كَمَا كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا
آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥﴾

هغه کسان چې له الله تعالی او له رسول سره یې دښمنی او مخالفت کوی، د پخوانیو مخالفینو په شان به خوار ذلیل او وټکول شی. مونږ خپل آیتونه په څرگند ډول بیانوو او (اعلان کوو چې) د کافرانو لپاره سپکوونکی عذاب تیار شوی دی.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ
وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

هغه ورځ چې الله تعالی به دوی ټول راژوندی کړي او دنیوی کړنې به یې ورته مخې ته کیږدی، هغه کړنې چې الله تعالی شمیرلې ساتلی خو دوی هیږي کړي دی. او الله تعالی په ټولو چارو پوره گواه دی.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ
 مَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةَ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ
 ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
 إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

آيا نه پوهيږي چې الله تعالى د آسمانونو او خمکي (کائناتو) په ټولو چارو او حالاتو ډير بڼه خبر دی. هر چيري او هر وخت چې دري تنه سره خپلمنځي پتي خبري کوي څلورم به ورسره (په اعتبار د علم) الله تعالى موجود وي، او که د پنځو کسانو پټه غونډه روانه وي نو هم شپږم به ورسره (په اعتبار د علم) الله تعالى وي او د پتي غونډې د گډون کوونکو شمير که له دې کم وي که زيات، او هر چيري او هر وخت چې وي خو د الله تعالى علم ورباندې محيط دی (او څه ترې پټولی نشي). بيا به د قيامت په ورځ د دوی ټول اعمال ورته مخي ته کيږدي، ځکه الله تعالى په ټولو چارو ډير بڼه خبر دی.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ
 بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ
 بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ
 يَصَلُّونَهَا فِئْسَ الْمَصِيرُ

آيا هغه کسانو ته نه گوري چې له پټو خبرو څخه منع شوي خو بيا هماغه کار کوي چې دوی ترې منع کړي شوي، او د گناه، ظلم او د پيغمبر له احکامو نه په بغاوت او سرغړوني سره پخپل منځ کي پتي خبري کوي، او کله چې تاته راځي (په ژويلي او تحريفي ژبه) درته داسي سلام کوي چې الله تعالى په تا باندې نه دی ويلی، او بيا پخپل منځ کي وايي چې الله تعالى مونږ ته زمونږ په خبرو، ولي عذاب نه راکوي؟ جهنم ورته کفايت کوي، هم هلته به ورځي چې د ورتگ لپاره تر ټولو بد ځای دی.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَنَجَّوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَنَجَّوْا بِالْبِرِّ وَالنَّقْوَىٰ وَأَتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ

تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾

ای د ایمان خاوندانو! کله چې پخپل منځ کې پټې خبرې (او مشورې) کوی، نو یو بل پکې گناه او ظلم او د پیغمبر له حکم نه د سرغړونو لپاره مه تشویقوی بلکه په محرمانه توګه هم یو بل ته د نیکی او پرهیزګارۍ مشوره ورکړی. د الله تعالی له (عذابه) وویریدو چې هر ورو د هغه حضور ته احضاریدونکی یاست (د ذری ذری حساب در سره کوی او هیڅ یوه خبره مو پټه نشی پاتې کیدی).

إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ

شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

(بی منطقه او بی دلیل) محرمانه خبرې د شیطان لمسونه دي چې غواړی مؤمنان غمجن او پریشان کړی، خو د الله تعالی له حکم نه غیر، هغوی ته هیڅ صدمه نشی رسولی، او مؤمنان باید یوازې په الله تعالی توکل وکړی) ځکه په الله تعالی توکل کوونکی د شیطان له وسوسو نه کاملاً مصون دی).

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا

يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ أَنْشُرُوا فَأَنْشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا

مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

ای مؤمنانو! کله چې درته وویل شی (په مجلس کې د نورو ګډون کوونکو د ناستې لپاره) ځای پراخ کړی، نو تاسو د ناستې ځای پراخ کړی، الله تعالی به تاسو ته (په دنیوی او اخروی چارو کې) آسانتیاوې برابرې کړی (او د خپل رحمت دروازې به درته پرانیزی). او که درته وویل شی چې پورته شی (او لاړشی)، نو تاسو هم لاړ شی (او اوږده ناسته مه کوی او داسې مه انگیری چې د پیغمبر په مجلس کې تر ډیر وخته پاتې کیدل او یا هغه ته نږدې کښیناستل به ستاسو درجات لوړ کړی) بلکه الله تعالی د هغو کسانو درجات لوړوی چې ایمان یې پیاوړی او د پوهې خاوندان دی. بېشکه چې الله تعالی ستاسو په ټولو اعمالو ډیر ښه خبر دی.

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيَّ بِحُبِّكُمْ صَدَقَةٌ

ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

ای د ایمان خاوندانو! کله چې غواری له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره پټې او محرمانه خبرې او مشورې وکړې، نو لومړی (فقیرانو او مسکینانو ته) یو څه خیرات ورکړی، دغه کار ستاسو لپاره ډیر غوره او د نفس د تطهیر او تزکیې (په بې ځایه خبرو د پیغمبر د ارزښتناک وخت د ضایع کیدو د مخنیوی، او مخلصو مسلمانانو او منافقینو د تشخیص او تفکیک) ښه لاره ده، خو که څوک د خیرات لپاره څه نه لری نو (له دې قید نه معاف بلل کیدی او) الله تعالی ډیر زیات بښونکی او مهربان ذات دی.

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيَّ بِحُبِّكُمْ صَدَقْتِ فَإِذ لَّمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ

عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ

خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

آیا تاسو وویږیدئ چې د خپلو دغو محرمانه خبرو لپاره د صدقې په ورکړه به (تنگلاسی او فقیران شی) نو کله چې مو صدقه ور نه کړه او الله تعالی هم ستاسو توبه قبوله کړه (او مطلوب هدف هم حاصل شو، نو دغه مؤقت حکم هم منسوخ اعلانیدی، او د هغه په ځای درته امر کیدی چې) لمونځونه وکړئ او زکاتونه ورکړئ او د الله تعالی او د هغه د رسول اطاعت وکړئ او (باور ساتئ چې) الله تعالی ستاسو په ټولو اعمالو ډیر ښه خبر دی.

﴿الْمُتَرِّ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُم مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ

وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكُذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

(ای پیغمبره!) هغو کسانو (منافقانو) ته نه گوري چې له داسې خلکو (یهودانو) سره یې د دوستۍ او خواخوږۍ مزی ټینګ کړی چې د الله تعالی د قهر او غضب لاندې دی؟ دغه (منافقان) نه ستاسو ملګری دی او نه د هغوی، بلکه قصداً او عمدأ په درواغو قسمونه خوری (چې ستاسو ملګری دی) او پخپله هم پوهیږی (چې درواغ وایی).

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

الله تعالی د دغو کسانو لپاره سخت عذاب تیار کړی ځکه دوی ډیرو ناوړو اعمالو ته مخه کړې ده.

أَتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾

خپل قسمونه يې (د پيغمبر او مؤمنانو په ضد له خيانت نه د تېر نه کولو لپاره) پال کړی او غواری مؤمنان د الله تعالی له لارې راوگرځوی (او له همدې امله يې) سپکوونکی عذاب په برخه دی.

لَنْ نَغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

مال او اولاد به يې دوی د الله تعالی (له عذابه) و نه ژغوری بلکه دوی دوزخيان دی چې تل تر تله به پکې استوگن وی.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ

أَلَّا إِنَّمَا هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٨﴾

هغه ورځ چې الله تعالی دوی ټول راژوندي کړی نو لکه څنګه چې نن تاسو ته قسمونه خوری، په الهی عدالت کې به هم همدغه شان قسمونه خوری او فکر به کوی (چې دغه کاذبانه قسمونه به ورته په محشر کې کومه ګټه ورسوی) خو خبر اوسې چې دوی ټول درواغچانان دی.

أَسْتَحُودَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا

إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٩﴾

شیطان ورباندې برلاسی او مسلط دی او د الله تعالی له یادو يې غافل کړی دی. دوی د شیطان ملګری ګوند دی او خبر دار اوسې چې د شیطان ګوند بالاخره زیانبدلی دی.

إِنَّ الَّذِينَ يَحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾

هغه کسان چې له الله تعالی او پيغمبر سره دښمنی کوی تر ټولو به خوار او ذلیل شی.

كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾

د الله تعالى فيصله دا ده چې زه او پيغمبران به مي هر و مرو بر لاسي کيږو، بيشکه چې الله تعالى پياوړی او نه ماتيدونکی قوت دی.

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ
أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولِيَّكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ
بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ
اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

(ای پیغمبره!) هیڅکله به و نه ویني، چې په الله تعالى او د قیامت په ورځ باور لرونکی (مؤمنان) دي له هغو خلکو سره د دوستي مزی ټینگ کړی، چا چې له الله تعالى او د هغه له رسول سره جگړه اعلان کړې ده، که څه هم (دغه کافران) د دوی پلرونه، خامن، وروڼه یا نږدې خپلوان وي. الله تعالى د دغو مؤمنانو په زړونو کې ایمان ټینگ کړی او له خپل لوری یې ورته ځانگړې روحاني مرسته لورولي او هم به یې هغو جننونو ته وړ داخل کړی چې د (ونو) لاندې یې (د الهی نعمتونو) ویالې بهیږي، او د دوی لپاره به دایمی هستوگنځی وي. الله تعالى به له دوی او دوی به له الله تعالى څخه خوشاله او راضی وي. دوی په حقیقت کې د الله تعالى حزب (لښکر) دی، اگاه اوسی چې د الله تعالى لښکر (په هر ډگر کې) فاتح او بر لاسی دی.

« تمت سورة المجادلة بفضل الله و رحمته».

=====